

Aan het college van B&W van Gemeente Twenterand
T.a.v. Wethouder M. Van Abbema

Per mail verzonden
Gemeenteraad ontvangt een afschrift van deze brief

Datum
14 april 2020

Ons kenmerk
140420-001

Betreft / Onderwerp
Soweco

Doorkiesnummer
088-3682399

Email contactpersoon
peter.wiechmann@fnv.nl

Bijlage(n)
-

Geachte mevrouw Van Abbema,

Onlangs heeft FNV kennisgenomen van het werkdocument/contourennotitie "De nieuwe samenwerking van de zes gemeenten binnen de lokale uitvoering van de Wsw" d.d. 19 maart 2020. Zoals u zult weten heeft FNV vanaf het moment dat het bericht over het "voorkeursscenario" vorig jaar verscheen, op diverse manieren laten weten dit een hoogst onverstandig voornemen te vinden. Wij vinden het daarom goed dat het bestuur, de Raad van Commissarissen en de directie van SOWECO alsnog een compromis hebben weten te bereiken over een nieuw plan, met als kern daarvan een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie voor de gemeenten Almelo, Wierden, Twenterand en Tubbergen.

Het voorkeursscenario van 2019 kwam neer op ontmanteling van een goed functionerend sociaal werkbedrijf. Met grote onduidelijkheid over hoe gemeenten daarna zelfstandig de Wsw (Wet sociale werkvoorziening) en Participatiewet zouden gaan uitvoeren. De FNV had en heeft er geen vertrouwen in dat gemeenten in staat zijn om mensen met een arbeidsbeperking blijvend goed te begeleiden naar en tijdens werk, zonder de kennis en ervaring die aanwezig is bij SOWECO. Met alle mogelijke negatieve gevolgen voor de werknemers van SOWECO en de werkzoekenden met een arbeidsbeperking binnen de regio. Daarom riepen wij gemeenten op om niet de stekker uit dit bedrijf te trekken en om te luisteren naar de werknemers. Daar heeft de FNV samen met de werknemers, de Ondernemingsraad van SOWECO en anderen herhaaldelijk en op meerdere manieren actie voor gevoerd. Wij waren niet de enige critici. De voornemens om SOWECO te ontmantelen leidden zowel lokaal als landelijk tot veel verbazing en vragen.

We zien nu in de nieuwe contourennotitie dat er op onderdelen geluisterd is naar de zorgen en goede adviezen. Zo lezen we in het nieuwe plan dat het voornemen is om de bestaande infrastructuur zo veel mogelijk in stand te houden. De huidige structuur van SOWECO wordt weliswaar ontbonden, maar in de nieuw op te richten uitvoeringsorganisatie gaan Almelo, Tubbergen, Twenterand en Wierden samen het beschutte werk en mogelijkheden voor training en ontwikkeling van werknemers en

werkzoekenden organiseren. Zo kan in ieder geval voor een deel worden voorkomen dat de in 50 jaar opgebouwde werkplekken, kennis en ervaring verloren gaan.

Tegelijkertijd constateren we dat er nog heel veel nog nader moet worden uitgewerkt. Mede daardoor roept het nieuwe plan roept veel vragen bij ons op.

Vragen betreffende de personele gevolgen

1. Wij lezen in het plan dat de SW-werknemers weliswaar hun dienstverband en arbeidsvoorwaarden behouden, maar dat dit nog niet zeker is voor hun werkplek en passende begeleiding. Kan worden aangegeven voor hoeveel SW-werknemers hun huidige werkplek/functie komt te vervallen?
2. De gemeenten zullen alle Wsw'ers die werkzaam zijn in de gemeentelijke groenvoorziening integreren in de eigen buitendienst. Is daarbij het voornemen om aandacht te besteden aan de doorgaans bestaande cultuurverschillen tussen SW-werknemers en gemeenteambtenaren? En vormt de overgang naar de gemeentelijke buitendienst voor de betreffende werknemers een vorm van begeleid werken als bedoeld in de Wsw? Gaan zij dan ook onder de cao Gemeenten vallen? En krijgen zij in de toekomst nog steeds adequate begeleiding?
3. Wat zijn binnen de nieuwe uitvoeringsorganisatie de plannen voor de mogelijkheden tot ontwikkeling van de SW-werknemers? Blijft er bij voorbeeld gewerkt worden met Individuele Ontwikkelings-plannen (volgens de cao SW) ?
4. Wij lezen dat de gemeenten het stafpersoneel zo veel mogelijk willen overnemen en dat het de voorkeur heeft om een en ander te organiseren zonder gedwongen ontslagen. Betekent het uitspreken van deze voorkeur dat gedwongen ontslagen onder het stafpersoneel toch niet helemaal worden uitgesloten?
5. Wat betekent het nieuwe plan precies voor onze leden die bij Extend werken? Blijft dit onderdeel van SOWECO in enigerlei vorm bestaan? Of worden de betreffende medewerkers verspreid onder de Werkpleinen van de gemeenten?
6. Wat zijn de gevolgen voor de arbeidsvoorwaarden voor het stafpersoneel?
7. Wij lezen in het plan dat de gemeenten garant staan voor de werkgelegenheid van het huidige personeel, van zowel de GR als de NV, en dat daarmee een omvangrijk frictierisico wordt gereduceerd. Is dit al voldoende uitgezocht? Want dit klinkt naar onze mening mooi maar niet erg realistisch. Gezien de plannen ligt het niet voor de hand dat er geen personele gevolgen zullen zijn en dat er geen andere frictiekosten optreden. Uit het BDO rapport "Nieuwe perspectieven voor gemeenten en leerwerkbedrijven" blijkt dat gemeenten de frictiekosten als gevolg van herstructurering van hun SW-bedrijf vaak sterk onderschatten.

Vragen betreffende de toekomstbestendigheid van de nieuwe uitvoeringsorganisatie

8. In het plan staat: "Een fysieke en sociale infrastructuur en belangrijke kennis voor een kwetsbare groep wordt in stand gehouden. Belangrijke onderdelen van de huidige uitvoering van beschut werk worden ondergebracht in een nieuwe organisatie die werkt voor de vier gemeenten Almelo, Twenterand, Tubbergen en Wierden." Hoe moet dit nu precies worden gelezen? Wat blijft er in de toekomst behouden van het huidige SOWECO, wat verdwijnt aan dienstverlening en welke taken gaan door gemeenten voortaan zelf uitgevoerd worden?

9. In welke mate gaat de nieuwe uitvoeringsorganisatie - naast begeleiding en werk voor SW-werknemers - ook werk en dienstverlening organiseren voor werknemers en werkzoekenden met een arbeidsbeperking die onder de Participatiewet vallen? Dit is namelijk van groot belang voor de toekomstbestendigheid. De Wsw kent immers geen nieuwe instroom meer, als gevolg waarvan het aantal SW-werknemers jaarlijks terugloopt.
10. In dat verband lezen wij dat de nieuwe uitvoeringsorganisatie zich onder andere gaat bezighouden met opleiden en trainen van de brede doelgroep. Is dit beoogd voor alleen de SW- en Participatiewet-werknemers, of ook voor de mensen die nu met een uitkering thuis zitten?
11. Wij lezen dat er sprake is van een model dat het goede van Scalabor en de gemeente Groningen verenigt. Graag zouden wij dat nader toegelicht zien: wat wordt verstaan onder het goede van Scalabor en het goede van de gemeente Groningen?
12. FNV constateert dat de stichting geen eigen personeel krijgt: al het personeel wordt verdeeld over de zes gemeenten. Hoe wordt dan geborgd dat de infrastructuur behouden blijft? Die bestaat nu uit de som der delen die samen SOWECO vormen. Het als gemeenten overnemen van individuele werknemers zal in dit verband niet voldoende zijn.
13. Ook van groot belang voor de toekomstbestendigheid van de nieuwe organisatie is de mogelijkheid om bedrijfsmatig te kunnen werken. Wij begrijpen dat dit ook de bedoeling is. Maar hoe verhoudt zich dit tot deze passage in het plan "De nieuwe uitvoeringsorganisatie werkt onder ambtelijke aansturing en sturing vindt plaats via de reguliere P&C cyclus"? Hoe wendbaar zal de nieuwe organisatie op deze manier kunnen zijn, zeker ook door de keuze om geen eigen personeel onder te brengen bij de stichting?

Vragen betreffende de relatie tussen gemeenten en de nieuwe uitvoeringsorganisatie

14. Wat is nu precies het motief voor de gekozen vorm van een stichting, met de vier gemeentesecretarissen in het stichtingsbestuur? Wij nemen aan dat dit niet alleen is ingegeven doordat in een gemeentelijke stichting de uitvoering van diensten niet aanbesteed hoeft te worden.
15. Wij lezen dat in het nieuwe model vier Werkpleinen gaan samenwerken met één uitvoeringsorganisatie, die vervolgens door vier gemeentelijke afdelingen wordt aangestuurd. Dat klinkt nogal omslachtig, en lijkt het tegenovergestelde van een integrale aanpak. Wij vrezen dat dit leidt tot veel extra schakelmomenten en extra contactpersonen voor de werknemers en de werkgevers. Waarom heeft u toch hiervoor gekozen?
16. Waarom is niet gekozen voor een integratie van Werkpleinen en uitvoeringsorganisatie? Dreigt de waardevolle en breed gewaardeerde werkgeversdienstverlening van SOWECO hiermee niet verloren te gaan?
17. Als wij het goed begrijpen, wordt het detacheren van werknemers een taak van de gemeenten. Gaat elke gemeente dan afzonderlijk om tafel met potentiële inlenende bedrijven? Zo ja, hoe gaat worden voorkomen dat dit ten koste gaat van de noodzakelijke synergie? Wij vrezen dat deze synergie toch al onder druk komt te staan, door de keuze om het stafpersoneel te verdelen onder de diverse gemeenten.

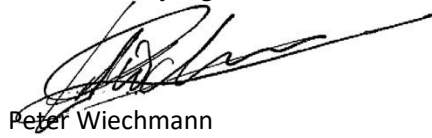
18. Kunt u aangeven wat er wordt bedoeld met de passage “De focus in de dienstverlening zal liggen op de gemeentelijke taken, gericht op duurzaam sociaal-maatschappelijke resultaat. Er zal nog worden gekeken worden hoe wordt omgegaan met de lopende verplichtingen. Daarnaast zal onderzocht worden welke diensten passen binnen de gemeentelijke taken.”?

De FNV realiseert zich dat bovenstaande vragen een lange lijst vormen. Die lijst weerspiegelt niet uitsluitend de nog grote mate van onduidelijkheid van de contourennotitie, maar ook onze zorgen of met het nieuwe plan wel daadwerkelijk sprake is van een werkbare, toekomstbestendige oplossing.

Wij zouden het zeer op prijs stellen als u onze vragen wilt beantwoorden. Tot dat moment is voor de FNV niet goed te beoordelen of de gemeenten wel of niet de weg hebben ingeslagen om SOWECO door te ontwikkelen richting een modern sociaal ontwikkelbedrijf: een bedrijf dat zowel voor SW-werknemers als mensen met een arbeidsbeperking op wie de Participatiewet van toepassing is, een springplank biedt richting zo regulier mogelijk werk, alsmede een vangnet voor wie dat (tijdelijk) nodig is.

Tot slot nog dit: ondanks het gegeven dat veel elementen in de contourennotitie nog nader moeten worden uitgewerkt, maakt FNV uit de voornemens op dat het wel de bedoeling is om op korte termijn te besluiten over opheffing van de gemeenschappelijke regeling. Hiermee wordt naar onze overtuiging ook nu nog de verkeerde volgorde gehanteerd; nog steeds dreigen de oude (huidige) schoenen te worden weggegooid voordat de nieuwe er zijn. Wij roepen u dan ook op om te zorgen voor de gewenste duidelijkheid over de toekomstige organisatie, voordat besloten gaat worden over ontmanteling van de GR en het huidige SOWECO.

Met vriendelijke groet,

Peter Wiechmann
Team SW (teamleiding)